

ชื่อโครงการ: การประเมินศักยภาพในการยกระดับจังหวัดจันทบุรีสู่ศูนย์กลางอัญมณีของโลก

ชื่อนักวิจัย: ดร.สุรินทร์ อินทะยศ

สถาบัน: คณะอัญมณี มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี

บทคัดย่อ

จังหวัดจันทบุรีมีชื่อเสียงสำหรับการผลิตและเจียระไนพลอย รวมทั้งเป็นผู้นำในการเผาพลอยเพื่อเพิ่มมูลค่ามาตั้งแต่อดีต ในปัจจุบันจังหวัดจันทบุรียังคงเป็นศูนย์กลางการซื้อขายอัญมณีแหล่งใหญ่ที่สุดในประเทศไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รัฐบาลสนับสนุนให้พัฒนาจันทบุรีเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับโลกและได้จัดสรรงบประมาณในการจัดตั้งศูนย์บริหารจัดการนครแห่งอัญมณี แต่ผลการดำเนินงานในระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา ยังไม่สามารถบรรลุถึงจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ จุดประสงค์ของงานวิจัยนี้ เพื่อดำเนินการศึกษาและประเมินศักยภาพของจังหวัดจันทบุรีว่าจะสามารถพัฒนาให้เป็นนครแห่งอัญมณีได้หรือไม่ เพื่อจะได้สรุปเป็นข้อเสนอแนะเชิงกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการที่ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ได้ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและการดำเนินงาน

การศึกษานี้ประกอบไปด้วย การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดจันทบุรี การสัมมนากลุ่มย่อย ผู้ประกอบการเพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของจังหวัดจันทบุรี สัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถามกับผู้ประกอบการชาวจันทบุรี พ่อค้าพลอยชาวไทยต่างถิ่น พ่อค้าพลอยชาวต่างชาติ นักท่องเที่ยวต่างชาติ และนักท่องเที่ยวชาวไทย บริเวณตลาดพลอยและศูนย์จำหน่ายอัญมณีและเครื่องประดับในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี สัมภาษณ์หัวหน้าหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน วิเคราะห์ SWOT และ TOWS Analysis วิเคราะห์ ผล ประเมินผล และสรุปผลข้อมูล จัดทำข้อเสนอแนะเชิงกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการในการพัฒนาไปสู่ศูนย์กลางอัญมณีของโลก และจัดทำแผนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเชื่อมโยงกับอัญมณี

ผลจากการประเมินศักยภาพ พบว่า จังหวัดจันทบุรีมีปัจจัยด้านปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ด้านระบบตลาด ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านสถาบัน และด้านอื่น ๆ ที่เพียงพอในการสนับสนุนการเป็นศูนย์กลางการค้าอัญมณีของโลก ยกเว้นปัจจัยด้านการตลาดและกฎระเบียบบางข้อที่ยังขาดหายไป การประเมินระดับความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้-ส่วนเสีย จากการเก็บข้อมูลแบบสอบถามในภาคสนาม ต่างมีความคิดเห็นไปในทางเดียวกันว่า ปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้จังหวัดจันทบุรีสามารถพัฒนาไปสู่ศูนย์กลางอัญมณีของโลกได้ เพราะว่ามีทำเลที่ตั้งเหมาะสม มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ และมีกฎระเบียบที่เอื้อต่อการเป็นนครอัญมณีของโลก แต่ยังคงมองว่า วัตถุดิบ แรงงาน การตลาด และรูปแบบสินค้า เป็นอุปสรรคที่สำคัญ

ผลจากการวิเคราะห์ SWOT และ TOWS Analysis ได้ถูกนำมาจัดทำแผนยุทธศาสตร์ “2022 จันทบุรี นครอัญมณี ศูนย์กลางการค้าอัญมณีและเครื่องประดับโลก” ประกอบด้วยยุทธศาสตร์หลักในการพัฒนา 5 ด้าน ได้แก่ 1) การจัดการวัตถุดิบ 2) การพัฒนาแรงงานฝีมือและพัฒนามาตรฐานกระบวนการผลิตภัณฑ์ 3) การพัฒนาและขยายตลาดอัญมณีและเครื่องประดับในระดับสากล 4) การปรับปรุงและพัฒนาเอกลักษณ์ของรัฐ เพื่อเพิ่มศักยภาพให้ผู้ประกอบการ และ 5) การเพิ่มความเข้มแข็งของการจัดการและอุตสาหกรรมสนับสนุน

คำสำคัญ: การประเมินศักยภาพ; จังหวัดจันทบุรี; นครแห่งอัญมณี

Project title: Assessment on the Promotion of Chanthaburi Province to the World's Gemstone Trading Center

Abstract

Chanthaburi is well known for the gemstone faceting craftsmanship and the leader of gemstone treatments. To date, Chanthaburi, has evolved to become a major gemstone trading center of Thailand and Southeast Asia. Although, Government had allocated a budget to put forward Chanthaburi to become a trading center of the world but the performance over the past 10 years has not achieved the intended purpose yet. The aim of this study is, therefore, to assess on the promotion of Chanthaburi Province to become the World's Gemstone Trading Center. The outcome of this study can be used as a guideline for strategic planning and action planning.

The contents of this research consist of facts & figures of Chanthaburi Province, results from Focus group meeting on the potential of Chanthaburi to become the World's Gemstone Trading Center, Questionnaire results surveyed from Chanthaburi entrepreneurs, Thai entrepreneurs, Foreigner entrepreneurs, Foreigner tourists and Thai tourists, Interview results from Government and Private sectors, SWOT and TOWS Analysis, Data Analysis, evaluation, and summary, Strategic plan and action plan, and designing a cultural tourism plan.

The study results show that Chanthaburi has success in economic factors, market system, infrastructure and Institute fundamental. But there are some problems with law and regulation. The level of satisfaction assessment has indicated in the same way that Chanthaburi Province can be developed into the World's Gemstone Trading Center because of the 3 important factors; good location, good facilities, and good regulation. Major obstacle parameters are the lack of raw materials, labors, and product design. Based on SWOT and TOWS Analyses, a strategic plan was proposed. This strategic plan comprises five strategies including 1) Raw material management 2) Skill development and product development 3) International gems and jewelry marketing 4) Improvement and development of government sector and 5) Promotion of supporting industry

Key words: Assessment on the Promotion; Chanthaburi Province; World's Gemstone Trading Center